

Recht op een gezinsleven

Inleiding

Gezinshereniging is onverminderd goed voor een aanzienlijk aandeel van de migratie naar België. Deze verhouding heeft haar weerslag op de meldingen die Myria in 2023 heeft behandeld: meer dan de helft daarvan had betrekking op het recht op een gezinsleven in de ruime zin.¹ Myria heeft overigens een partnerschap met het Agentschap voor Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR) in België op het vlak van gezinshereniging voor begunstigden van internationale bescherming. Sinds de start van dat partnerschap in 2017 heeft Myria jaar na jaar meer vragen ter zake ontvangen. In 2023 waren er bijna dubbel zoveel dergelijke vragen als in 2022. Het aandeel van vragen rond gezinshereniging vertegenwoordigde dat jaar een derde van de ontvangen meldingen. Die stijging is met name te wijten aan het groeiende aantal begunstigden van internationale bescherming die stappen zetten met het oog op gezinshereniging en aan de complexiteit van de materie die tot alsmaar meer vragen leidt. Wat ook meespeelt, is het Israëlisch-Palestijnse conflict en de wens van talrijke Palestijnen om herenigd te worden met hun familieleden.²

Naast de ontvangen meldingen werd het jaar 2023 gekenmerkt door enkele belangrijke gebeurtenissen.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (verder HvJ) heeft zich voor het eerst, en dat in het kader van een vraag van België, gebogen over de indieningsmodaliteiten van een visumaanvraag voor gezinshereniging.³ Daarbij was het van mening dat de afwezigheid van een uitzondering op de verplichting om bij de indiening van de visumaanvraag in persoon te verschijnen afbreuk deed aan de doelstellingen van Richtlijn 2003/86/EG van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (verder Richtlijn

inzake gezinshereniging) en aan het recht op een privéleven en een familie- en gezinsleven. Het “Afrin”-arrest heeft tot aanpassingen van de Belgische administratieve praktijk geleid.

Het jaar 2023 werd ook gekenmerkt door tal van spanningen rond de begeleiding van gezinsleden bij de indiening van hun aanvraag voor gezinshereniging. Gezien de toenemende complexiteit van de materie en de disfuncties bij de procedure hebben gezinsleden heel wat begeleiding nodig om de aanvraag voor gezinshereniging tot een goed einde te brengen. Het beperkte aantal begeleidende diensten is evenwel niet langer bij machte om aan de behoeften te voldoen en de vereiste begeleiding te bieden. Geconfronteerd met de werklast en de vermoeidheid van hun medewerkers zijn sommige diensten zelfs gestopt om begeleiding bij gezinshereniging aan te bieden. Veel families zijn daardoor op zichzelf aangewezen voor de procedure. Die spanningen zijn helaas niet nieuw en werden in het verleden al aan de kaak gesteld.⁴

Een van de disfuncties die de begeleidende diensten aanklagen en die een hoge werklast teweegbrengt is de moeilijkheid om bij sommige dienstverleners een afspraak te krijgen voor de indiening van een visumaanvraag. Doordat het aantal visumaanvragen gestegen is en de diplomatieke posten onderbemand zijn, liep de wachttijd voor een afspraak bij sommige dienstverleners soms op tot meer dan zes maanden. Talrijke meldingen gingen ook over de totale onmogelijkheid om een afspraak te bekomen en de noodzaak om een beroep te doen op frauduleuze tussenpersonen. Deze problemen zijn niet recent. Naar aanleiding daarvan waren er verschillende uitwisselingen met de instanties om naar oplossingen te zoeken.⁵

1 De vragen die in dit kader binnekomen zijn uiteenlopend: gezinshereniging, huwelijk, samenwoning, internationaal privaatrecht en humanitaire visa.

2 De gevolgen van het Israëlisch-Palestijnse conflict voor het recht op migratie worden behandeld in de katern “Toegang tot het grondgebied”.

3 HvJ, X, Y, A en B t. *Belgische Staat*, 18 april 2023 (Afrin), C-1/23 PPU.

4 Myria, “*L'accès au regroupement familial est devenu beaucoup trop complexe*”, *Le Soir*, 7 juli 2022; Open brief: toegang tot gezinshereniging met vluchtelingen is veel te complex geworden, *De Juristenkrant*, 14 september 2022.

5 Jaarlijkse vergadering tussen Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, UNHCR en Myria, Verslag, 26 september 2023.

Tot slot stond 2023 in het teken van debatten rond een wetsontwerp⁶ inzake gezinshereniging. Op 22 februari 2024 nam het parlement de nieuwe wet⁷ aan, die een aantal aanpassingen invoert voor gezinsleden van begunstigten van tijdelijke bescherming, van Belgische en EU-burgers en van begunstigten van internationale bescherming. Ze is bedoeld om de verblijfwet in overeenstemming te brengen met de Europese instrumenten en de rechtspraak van het HvJ. Deze wet verschaft ook een afgeleid verblijfsrecht aan ouders van een begeleide minderjarige die internationale bescherming geniet.⁸ Hoewel sommige aanpassingen van de verblijfwet positief zijn,⁹ vindt Myria een aantal doorgevoerde verstrengingen verontrustend, vooral wat de gezinshereniging betreft van ouders van een Belgisch kind en van burgers uit de Europese Unie. Deze nieuwe wet wordt in deze katern niet geanalyseerd, maar Myria zal ze in 2024 nauwlettend opvolgen.

In het eerste deel van deze katern staan de recentste cijfers over gezinshereniging, gebaseerd op de gegevens over de visa die zijn toegekend aan derdelanders en op de gegevens over de eerste verblijfstitels die zijn afgeleverd aan alle migranten, ongeacht hun nationaliteit. In het tweede deel worden de eerste vaststellingen voorgesteld inzake de toepassing van het voornoemde "Afrin"-arrest. Vervolgens buigt Myria zich over de problemen die gezinsleden ondervinden om een afspraak te bekomen voor de indiening van een visumaanvraag en de moeilijkheden die begeleidende diensten van gezinsleden ervaren bij visumprocedures. Deze aspecten worden geanalyseerd op basis van de ontvangen meldingen, overleg met instanties en een onderzoek van het wettelijke kader en de rechtspraak. Myria formuleert in dat verband ook meerdere aanbevelingen.

6 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen inzake het recht op gezinshereniging, K., 2022-2023, zitting van 22 februari 2024, 55K3596001.

7 Is een aanpassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (verder verblijfwet).

8 Voor meer informatie over de problematiek die aan de aanpassingen ten grondslag ligt, zie: Myria, "[Advies: wettelijke omkadering van het recht op een gezinsleven voor ouders van een minderjarige derdelander met verblijfsrecht](#)", juni 2022.

9 In die zin dat ze de toepasselijke termijnen voor gezinshereniging van personen die internationale bescherming genieten verduidelijken na talrijke uitspraken van het HvJ, of dat ze een oplossing bieden voor het verblijf van ouders van een als vluchteling erkende, al begeleide minderjarige op Belgische bodem.

In deze katern focust Myria op ...

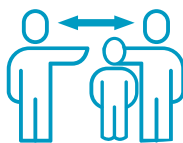
**Visa in het kader van
gezinshereniging**
in cijfers | pg. 6

**Humanitaire visa
voor personen met
familiebanden in
België**
in cijfers | pg. 8

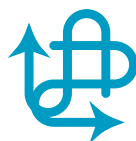
**Eerste
verblijfstitels
afgegeven
om familiale
redenen**
in cijfers | pg. 9

**Een jaar na het Afrin-
arrest: een indiening
van de visumaanvraag
voor gezinshereniging
op afstand als
uitzondering**
in rechten | pg. 12

**De mogelijkheid
om onverwijld een
visumaanvraag
voor gezins-
hereniging in
te dienen**
in rechten | pg. 14

**Gebrek aan
begeleidende diensten
terwijl de procedure
voor gezinshereniging
ingewikkeld is**
in rechten | pg. 20

Gezinshereniging in cijfers

Gezinshereniging is goed voor een groot aandeel van de migratie naar België en kan in kaart worden gebracht via twee verschillende indicatoren. Ofwel aan de hand van de gegevens over aangevraagde, toegekende en geweigerde

visa in het kader van een gezinshereniging, ofwel aan de hand van de gegevens over de **eerste verblijfstitels die om familiale redenen** worden afgegeven.

Enkele vuistregels bij de interpretatie van de gegevens rond **visa**:

- Deze statistieken hebben betrekking op de visumaanvragen die werden ingediend bij de Belgische ambassades en consulaten in het buitenland met het oog op een verplaatsing naar België en bij de Belgische posten aan de buitengrenzen van de Schengenruimte.
- De populatie betreft dus alleen onderdanen van derde landen die niet vrijgesteld zijn van de visumplicht.
- De gegevens kunnen worden voorgesteld op basis van het jaar van de visumaanvraag of het jaar van de beslissing. Soms zitten er tussen de indiening van een visumaanvraag en de beslissing meerdere maanden. De beslissingen die in een bepaald jaar werden genomen hebben derhalve niet noodzakelijk betrekking op de aanvragen in datzelfde jaar.
- In eerdere edities van dit jaarverslag maakte Myria gebruik van gegevens afkomstig van de FOD Buitenlandse Zaken. Met ingang van deze editie baseert Myria zich integraal op de brongegevens afkomstig uit de EVIBEL-databank van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ).
- Het feit dat er aan een persoon een visum is afgegeven biedt geen garantie dat die het Belgische grondgebied ook effectief heeft betreden. Sommigen halen hun visum nooit af of zullen het nooit gebruiken. De afgifte van een visum betekent evenmin dat de persoon de Belgische grens mag oversteken. Aan de grens wordt er een controle uitgevoerd die soms tot een weigering van effectieve toegang tot het grondgebied kan leiden, ondanks het bezit van een visum.
- De hieronder gepresenteerde gegevens hebben betrekking op de periode 2016-2023 en werden geraadpleegd op 22 mei 2024.

Enkele vuistregels bij de interpretatie van de gegevens rond **eerste verblijfstitels**:

- Deze statistieken hebben betrekking op de verblijfskaarten en -documenten die voor het eerst worden afgeleverd. Die worden gemakshalve de eerste verblijfstitels genoemd. Vreemdelingen die het Belgische grondgebied binnenkomen of in België worden geboren moeten zich laten registreren in de gemeente waar zij verblijven en krijgen dan een verblijfstitel op basis van hun visumtype of machtiging tot verblijf.
- De populatie betreft dus zowel onderdanen van de EU als onderdanen van derde landen, ongeacht of zij in het buitenland zijn geboren.
- De hieronder gepresenteerde gegevens hebben betrekking op de periode 2010-2022.

De populatie van deze bronnen kan overlappen

Het is mogelijk dat eenzelfde persoon tijdens hetzelfde kalenderjaar in de beide gegevensbronnen opduikt. Zo kan een visumplichtige onderdaan van een derde land een visum toegekend krijgen in het voorjaar om vervolgens in het najaar naar België te reizen en zich te registreren in de gemeente waar die verblijft. Derhalve ontvangt deze persoon in hetzelfde jaar zowel een visum als een eerste verblijfstitel.

Dat hoeft uiteraard niet altijd het geval te zijn. Zo kunnen bepaalde personen visumvrij reizen, geboren zijn in België, al een eerste verblijfstitel bekomen hebben in het verleden, en dergelijke meer.

» De methodologische achtergrond van deze gegevensbron wordt uitgebreid toegelicht in de katern "Toegang tot het grondgebied".

Visa in het kader van gezinshereniging

Overschatting van het aantal negatieve beslissingen

Als er twijfel rijst over de verwantschapsbanden tussen de aanvrager van het visum en de gezinshereniger (de persoon die in België verblijft, het recht op gezinshereniging opent en bij wie men zich dus wenst te voegen), kan DVZ voorstellen een DNA-test uit te laten voeren om de verwantschapsbanden vast te stellen.

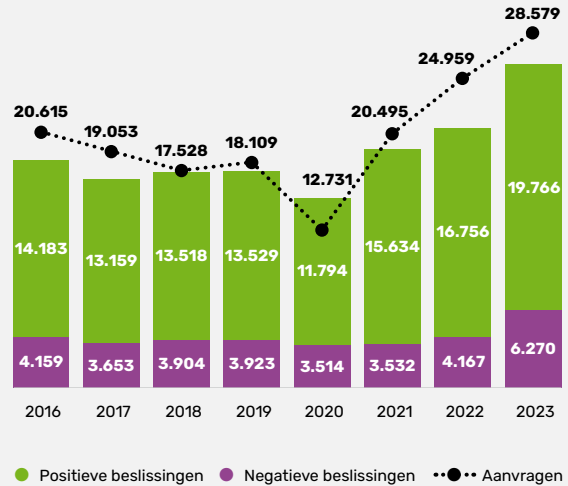
In afwachting van het resultaat wordt de visumaanvraag geweigerd onder voorbehoud van een DNA-test.

- Indien de DNA-test de verwantschapsband niet bevestigt, blijft die oorspronkelijke weigering behouden.
- Indien de DNA-test de verwantschapsband wel bevestigt, wordt deze **oorspronkelijke weigering verwijderd** en wordt een **positieve beslissing geregistreerd op de nieuwe beslissingsdatum**.

Gelet op het feit dat er **meerdere maanden** kunnen verstrijken tussen de initiële weigering onder voorbehoud van een DNA-test en de eventuele herziening van de beslissing, is een lichte overschatting van het aantal negatieve beslissingen mogelijk. Ook na de redactie van deze katern blijven wijzigingen in de gegevens mogelijk.

Dergelijke DNA-tests en bijgevolg de overschatting van het aantal negatieve beslissingen spelen hoofdzakelijk een rol bij visa in het kader van een gezinshereniging met een derdelander, en in het bijzonder de gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming. De nationaliteiten die het vaakst worden uitgenodigd tot een DNA-test zijn Afghanistan, Somalië en Eritrea.

Aantal aanvragen en beslissingen voor visa in het kader van gezinshereniging

In 2023:

- Werden er 28.579 visumaanvragen geregistreerd in het kader van een gezinshereniging, een stijging met 15% ten opzichte van het jaar voordien.
- Werden er 26.063 beslissingen genomen, waarvan **19.766 positieve (76%)** en **6.270 negatieve (24%)**.

Deze 19.766 toegekende visa voor gezinshereniging:

- Werden in 12.993 gevallen (66%) afgegeven in het kader van een gezinshereniging met een onderdaan uit een derde land.
- Daarbovenop werden er 6.773 visa (34%) verleend voor een gezinshereniging met een Belg of een EU-burger.

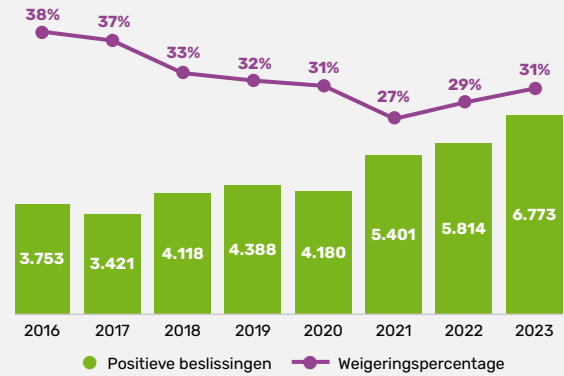
Visa in het kader van gezinshereniging met een Belg of een EU-burger

In 2023:

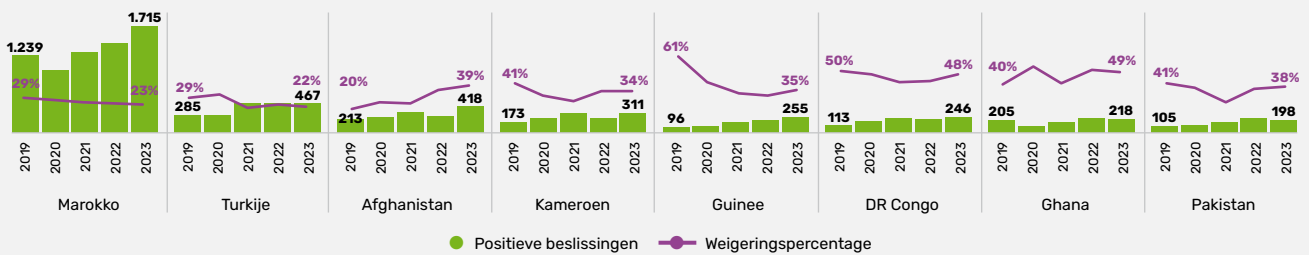
- Werden er 9.960 visumaanvragen geregistreerd in het kader van een gezinshereniging met een Belg of een EU-burger, 5% meer dan het jaar voordien.
- Werden er 9.753 beslissingen genomen, waarvan **6.773 positieve (69%)** en **2.980 negatieve (31%)**.
- Het gemiddelde weigeringspercentage verschilt evenwel naargelang van de nationaliteit. Zo loopt dat op tot bijna 50% voor de DR Congo en Ghana.

Het weigeringspercentage voor Marokko en Turkije daalt geleidelijk, terwijl dat voor Afghanistan constant stijgt

Visa voor een gezinshereniging met een Belg of een EU-burger

Visa voor een gezinshereniging met een Belg of een EU-burger uitgereikt aan nationaliteiten die minstens een keer in de top 5 stonden tussen 2019 en 2023

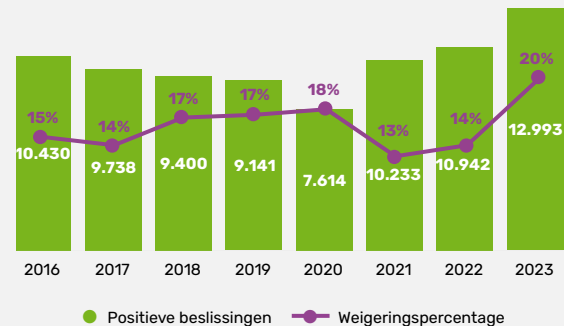
Visa in het kader van gezinshereniging met een derdelander

In 2023:

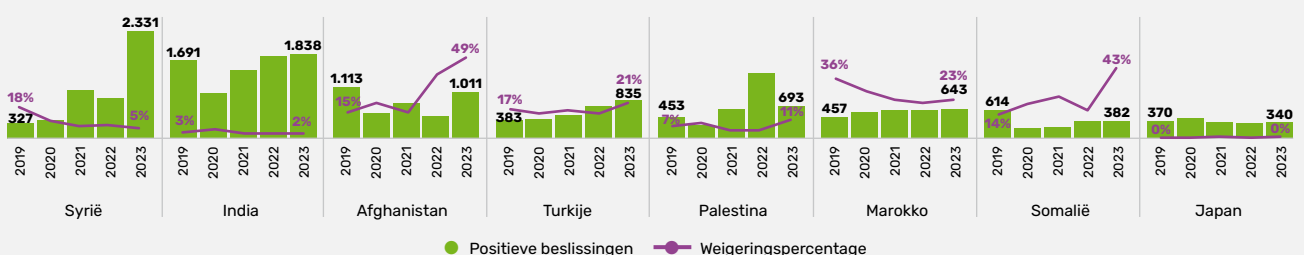
- Werden er 18.619 visumaanvragen geregistreerd in het kader van een gezinshereniging met een derdelander, 20% meer dan het jaar voordien.
- Werden er 16.283 beslissingen genomen, waarvan **12.993 positieve (80%)** en **3.290 negatieve (20%)**.
- Het gemiddelde weigeringspercentage verschilt evenwel naargelang van de nationaliteit, gaande van 0% voor Japan tot 49% voor Afghanistan.

2.331 Syriërs hebben in 2023 een dergelijk visum ontvangen, bijna een verdrievoudiging ten opzichte van 2022 maar minder dan tijdens de piek in 2016

Visa voor een gezinshereniging met een derdelander

Visa voor een gezinshereniging met een derdelander uitgereikt aan nationaliteiten die minstens een keer in de top 5 stonden tussen 2019 en 2023

Humanitaire visa voor personen met familiebanden in België

Humanitaire visa voor personen met familiebanden in België

Sommige derdelanders die een Belg of een in België verblijvende vreemdeling willen begeleiden of zich bij die persoon willen vervoegen vallen niet onder het begrip van een "gezin" zoals bepaald door artikel 10 van de verblijfwet. Zij kunnen in uitzonderlijke omstandigheden een humanitair visum aanvragen in plaats van een visum in het kader van een gezinshereniging.

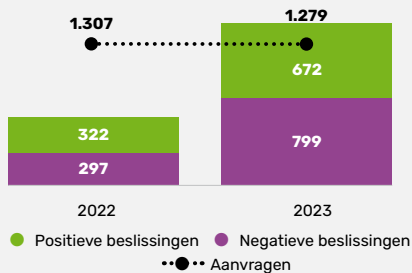
Het gaat bijvoorbeeld om **broers en zussen van een niet-begeleide minderjarige met internationale bescherming** (waarbij de ouders een recht op gezinshereniging hebben), meerderjarige kinderen die niet in aanmerking komen voor gezinshereniging, **feitelijk geadopteerde kinderen die buiten het kader van de internationale adoptie** toevertrouwd zijn aan een persoon die in België verblijft, ...

In tegenstelling tot de gezinshereniging, is een humanitair visum geen recht. Het gaat om een gunst die de Belgische staat verleent aan het betrokken familielid. Er liggen dus geen wettelijke behandelingstermijnen vast. De doorlooptijd van dergelijke aanvragen kan tot een jaar of meer oplopen.

Ook bij de behandeling van een aanvraag voor een humanitair visum kan er worden overgegaan tot een DNA-test. Zoals hierboven geschetst, leidt dat tot een overschatting van het aantal negatieve beslissingen.

Visumaanvragen met dit motief worden sinds medio 2021 als dusdanig geregistreerd, vandaar dat 2022 het startpunt is bij de voorstelling van de onderstaande gegevens, als het eerste volledig representatieve jaar.

Aantal aanvragen en beslissingen voor humanitaire visa voor personen met familiebanden in België

In 2023:

- Werden er 1.279 aanvragen geregistreerd voor een dergelijk humanitair visum, een aantal dat vergelijkbaar is met dat van het jaar voordien.
- Werden er 1.471 beslissingen genomen, waarvan **672 positieve (46%)** en **799 negatieve (54%)**.

Het relatief lage aantal beslissingen in 2022 valt hoofdzakelijk te verklaren door de lange doorlooptijden alsook door de complexiteit van dat type aanvragen, in het bijzonder de aanvragen door Afghaanse ontheemden die zich tot de Belgische diplomatieke post in Islamabad wenden.

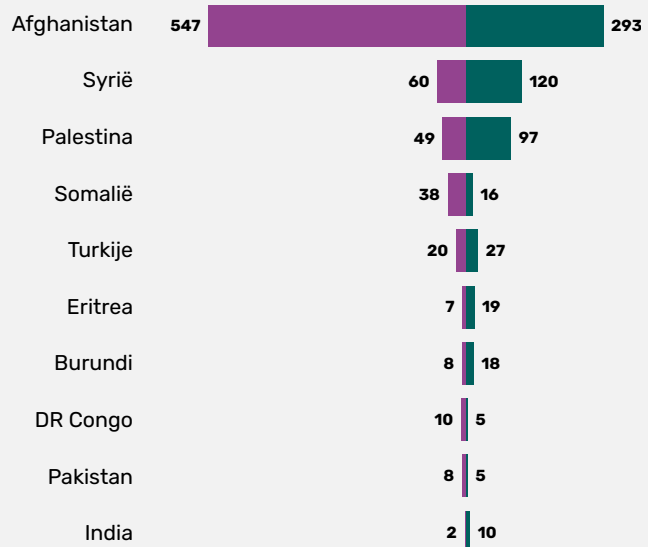
1 op de 3 beslissingen voor Syriërs en Palestijnen is een weigering, voor Afghanen loopt dat op tot 2 op de 3

Deze humanitaire visa worden hoofdzakelijk toegekend aan Afghanen (293), Syriërs (120) en Palestijnen (97). Deze drie nationaliteiten vertegenwoordigen samen iets meer dan driekwart van het totale aantal positieve beslissingen.

In lagere absolute getallen volgen personen met de Turkse, Eritrese, Burundese en Somalische nationaliteit.

Het weigeringspercentage voor Afghanen loopt op tot 65% (547 negatieve tegenover 293 positieve beslissingen), terwijl dat voor Syriërs en Palestijnen 34% is.

Voornaamste nationaliteiten waarvoor een beslissing werd genomen in 2023

● Negatieve beslissingen ● Positieve beslissingen

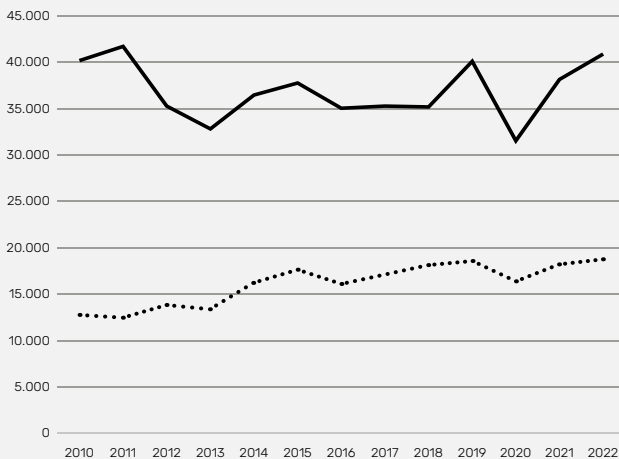

Eerste verblijfstitels afgegeven om familiale redenen

In 2022 zijn er 59.433 eerste verblijfstitels om familiale redenen afgeleverd aan personen met een vreemde nationaliteit die in België verblijven. Bij de meesten onder hen (69%) gaat het om immigranten, personen die in het buitenland zijn geboren.

De overige 18.566 eerste verblijfstitels werden afgeleverd aan in België geboren vreemdelingen. Op enkele uitzonderingen na, betreft het hier kinderen die in België geboren zijn uit ouders met een vreemde nationaliteit. In bijna een kwart van de gevallen was de nationaliteit van het kind nog niet nader bepaald.

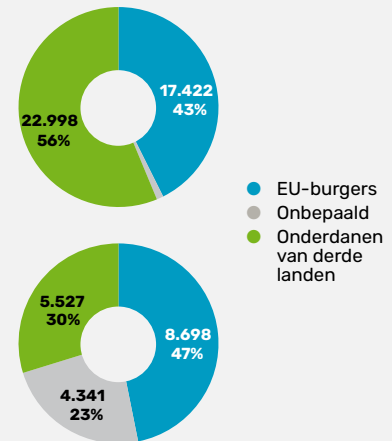
Eerste verblijfstitels afgeleverd aan vreemdelingen volgens geboorteland

40.867
in het buitenland geboren vreemdelingen (immigranten)

18.566
in België geboren vreemdelingen

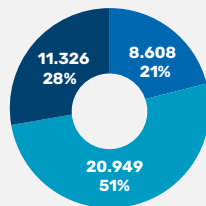
Verdeling van de 59.433 in 2022 afgeleverde eerste verblijfstitels om familiale redenen naar nationaliteit van de begunstigde

Eerste verblijfstitels afgeleverd om familiale redenen aan immigranten – Nationaliteit van de gezinshereniger en gezinsband*

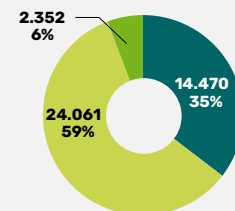
Eerste verblijfstitels om familiale redenen afgeleverd aan immigranten: nationaliteit van de gezinshereniger

- Gezinshereniger is Belg
- Gezinshereniger is EU-burger
- Gezinshereniger is onderdaan van een derde land

Eerste verblijfstitels om familiale redenen afgeleverd aan immigranten: gezinsband ten aanzien van de gezinshereniger

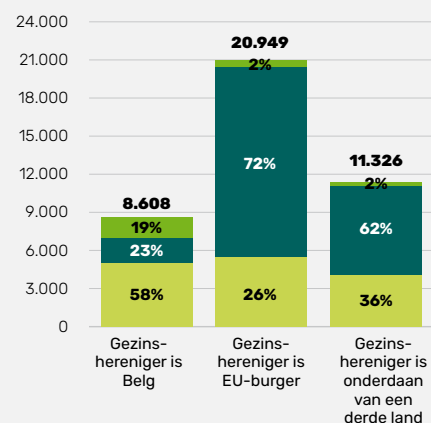
- Partner
- Descendent
- Ascendent

In 2022:

- Was de gezinshereniger (de persoon die in België verblijft, het recht op gezinshereniging opent en bij wie men zich dus komt vervoegen) in iets meer dan de helft van de gevallen een EU-burger, 21% was Belg en 28% was een onderdaan van een derde land.
- In bijna 60% van de gevallen wordt de eerste verblijfstitel uitgereikt aan een descendent van de gezinshereniger. Partners van de gezinshereniger vertegenwoordigen 35% van het totaal, terwijl ascendenten goed zijn voor 6%.

Deze verhoudingen verschillen sterk naargelang van de nationaliteitsgroep van de gezinshereniger. Zo loopt het aandeel voor partners en ascendenten op tot respectievelijk 58% en 19% bij Belgische gezinsherenigers. Dat terwijl het aandeel descendenten met 72% veel sterker naar voren komt als de gezinshereniger een andere EU-nationaliteit heeft.

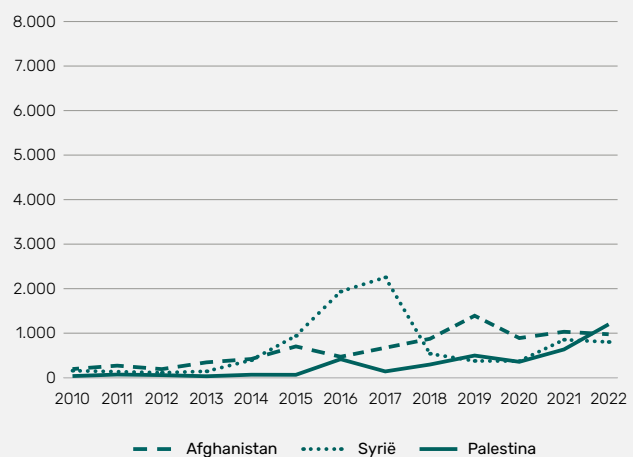
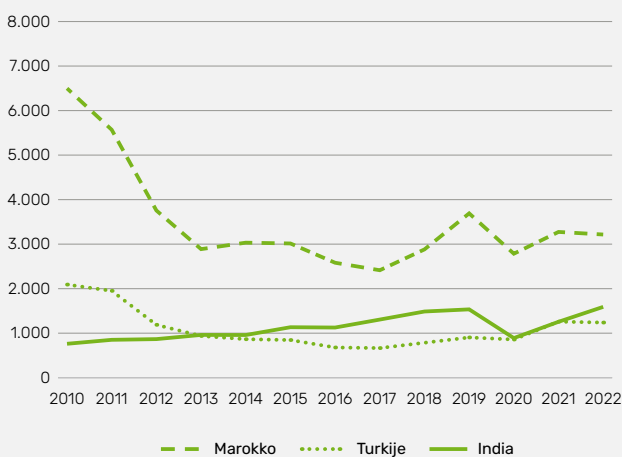
* De gegevens over de eerste verblijfstitels afgeleverd aan immigranten omvatten enkele gevallen van eerste verblijfstitels afgeleverd aan in België geboren vreemdelingen met een andere familieband dan die van descendenten (echtgenoten, ascendenten of andere). Deze konden in de gegevens van DVZ niet als zodanig worden geïdentificeerd. Het gaat om bijzonder weinig gevallen. Voor 2022 bijvoorbeeld om 16 personen op 40.867. Dat verklaart het verschil in de totalen van de verschillende figuren: 40.867 in de globale cijfers en 40.883 in de figuren met de uitsplitsing naar gezinsband of nationaliteit van de gezinshereniger.

Eerste verblijfstitels afgeleverd om familiale redenen aan immigranten – Nationaliteit van de begunstigde

Zoals uit de vorige bladzijden bleek, werden er 40.867 eerste verblijfstitels afgeleverd aan in het buitenland geboren vreemdelingen. 22.998 daarvan (56%) werden afgeleverd aan immigranten van buiten de EU. 17.422 (43%) eerste verblijfstitels werden uitgereikt aan immigranten met een EU-nationaliteit.

Ondanks de relatief stabiele verhouding tussen die beide nationaliteitsgroepen in de jongste jaren zijn er subtiele verschuivingen waar te nemen met betrekking tot de voornaamste nationaliteiten binnen elke groep.

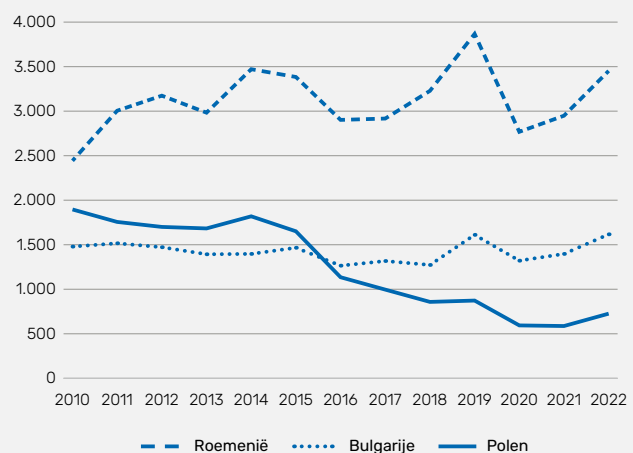
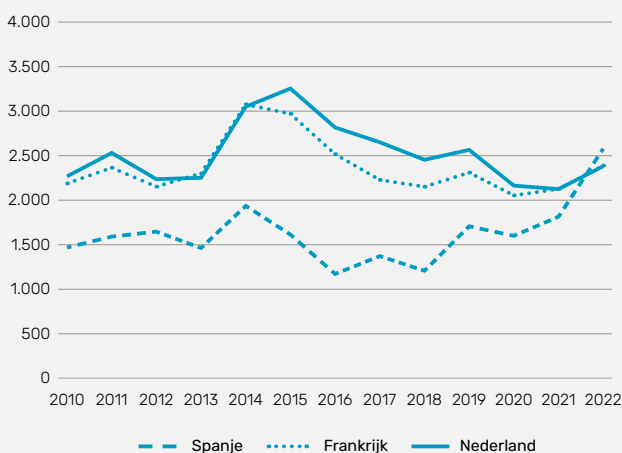
Eerste verblijfstitels om familiale redenen afgeleverd aan immigranten (onderdanen van derde landen): voornaamste nationaliteiten

Bij de 22.998 eerste verblijfstitels die werden afgeleverd aan immigranten met een niet-EU-nationaliteit blijft Marokko (3.216) ook in 2022 de voornaamste nationaliteit. Met uit-

zondering van 2020 zetten India (1.591) en Turkije (1.239) hun licht stijgende trend voort. De top 5 wordt vervolledigd door Palestina (1.199) en Afghanistan (976).

Eerste verblijfstitels om familiale redenen afgeleverd aan immigranten (EU-burgers): voornaamste nationaliteiten

Bij de 17.422 eerste verblijfstitels die werden afgeleverd aan immigranten met een EU-nationaliteit blijft Roemenië (3.452) ook in 2022 de voornaamste nationaliteit, al is dat de enige groep die nog onder het niveau van voor de pandemie zit.

De scherpe toename van het aantal Spaanse begunstigten (van 1.815 in 2021 tot 2.578 in 2022) brengt deze nationaliteit naar de tweede plaats, nog voor buurlanden Frankrijk (2.389) en Nederland (2.381). De top 5 wordt vervolledigd door Bulgarije, met 1.617 afgeleverde eerste verblijfstitels om familiale redenen.

Een jaar na het Afrin-arrest: een indiening van de visumaanvraag voor gezinshereniging op afstand als uitzondering

AANBEVELING

Myria pleit voor een systematische mogelijkheid tot digitale indiening bij de diplomatieke post of een indiening vanuit België.

Myria pleit al vele jaren voor het faciliteren van de indiening van aanvragen voor gezinshereniging, met name door toe te staan dat ze vanuit België en/of schriftelijk/digitaal worden ingediend.¹⁰

In de huidige administratieve praktijk wordt er immers vereist dat het gezinslid zich persoonlijk aanbiedt bij de diplomatieke post, en dat al op het ogenblik van de indiening van de visumaanvraag voor gezinshereniging. Aangezien België niet in elk land een diplomatieke post heeft, moeten gezinsleden vaak noodgedwongen naar een verre post reizen die niet in hun land van verblijf ligt. Zeker wanneer zij dan door conflictgebieden dienen te trekken, leidt dat tot lange, dure en soms bijzonder risicovolle verplaatsingen. Het kan ook moeilijk zijn om de vereiste reisdocumenten en toegangsvisa te bekomen voor derde landen waar de diplomatieke post zich bevindt. Die moeilijkheden gelden in het bijzonder voor gezinsleden van begunstigden van internationale bescherming, wanneer die gescheiden werden in een context van conflict en/of gedwongen vlucht. Voor hen is er ook vaak tijdsdruk, gezien de wettelijke indieningstermijnen die moeten worden gerespecteerd.

Aangezien de procedure in meerdere stappen verloopt, dienen de betrokken gezinsleden zich vaak meermaals

te wenden tot zo'n diplomatieke post: niet alleen om de aanvraag in te dienen, maar ook om bijkomende documenten af te geven, om interviews of DNA-tests uit te laten voeren, en om uiteindelijk – na de goedkeuring van de aanvraag – de visa af te halen. Het gebeurt dat gezinnen er zo niet in slagen om binnen de gestelde termijnen de diplomatieke post te bereiken en genoodzaakt zijn om af te zien van de procedure, waardoor ze elke kans op een hereniging aan zich voorbij zien gaan.

In die context blijken de indieningsmodaliteiten die een lidstaat uitwerkt bepalend om een daadwerkelijke en tijdige toegang tot de procedure inzake gezinshereniging te kunnen garanderen, en dus voor een effectieve uitoefening van het recht op gezinshereniging.

In april 2023 was er een belangrijke ontwikkeling op dit gebied, aangezien het Hof van Justitie zich in een Belgische zaak uitsprak over de verplichting inzake de persoonlijke aanbieding van de aanvrager bij de indiening van een visumaanvraag, met name in het arrest-Afrin.¹¹ Volgens het Hof verzet het Unierecht zich tegen een nationale regeling, zoals die in België geldt, waarbij gezinsleden van de gezinshereniger, in het bijzonder van een erkend vluchteling, zich in persoon naar de diplomatieke post moeten begeven om hun aanvraag in te dienen, ook in een situatie waarin het onmogelijk of uiterst moeilijk blijkt om zich naar die post te begeven. Volgens het Hof behouden de lidstaten wel de mogelijkheid om te eisen dat de partijen in een later stadium van de procedure in persoon verschijnen. Ze moeten dat evenwel faciliteren, en ze dienen het aantal keren dat de betrokkenen in persoon moeten verschijnen tot het strikt noodzakelijke te beperken.

Naar aanleiding van het arrest van het Hof moest er in België een nieuwe procedure worden georganiseerd. Dit najaar brengt Myria een nota uit waarin het een analyse maakt van de rechtspraak van het Hof en van de praktijk een jaar sinds Dienst Vreemdelingenzaken nieuwe instructies heeft gepubliceerd die een indiening op afstand in bepaalde gevallen mogelijk maken (met een beoordeling geval per geval). Het belang van een

¹⁰ Zie UNHCR en Myria, *Gezinshereniging van begunstigden van internationale bescherming in België*, juni 2018; Myria, *Advies: Aanvragen gezinshereniging van vluchtelingen faciliteren en ondersteunen*, maart 2022.

¹¹ HvJ, 18 april 2023, C-1/23, Afrin.

analyse over wat de nieuwe praktijk naar aanleiding van het Afrin-arrest in de realiteit betekent situeert zich ook in de context van de nieuwe wet rond gezinshereniging waarbij er wordt verwezen naar de nieuwe praktijk,¹² alsook van het voorziene Migratiewetboek, waarin de procedure van een indiening op afstand zal worden uitgewerkt.

Myria baseert zich in zijn analyse voornamelijk op zijn ervaring in individuele dossiers, en op informatie verkregen van de instanties (DVZ en BuZa). Hoewel de praktijk nog kan wijzigen, al dan niet onder invloed van de rechtspraak, kon Myria al knelpunten identificeren bij de nieuwe procedure. Myria formuleert daarbij meerdere aanbevelingen. Zo beveelt het eerst en vooral aan om de procedure voor een **indiening op afstand wettelijk te omkaderen**, zowel voor familieleden van derdelanders als voor familieleden van Belgen en Unieburgers. Het is daarnaast een gelegenheid om andere administratieve praktijken met betrekking tot de indieningsmodaliteiten wettelijk te omkaderen.

Myria komt tot de conclusie dat het nodig is om te blijven pleiten voor een wettelijke regeling waarbij een **alternatieve wijze van indiening als principe wordt ingebouwd en niet als uitzondering**. Concreet kan het gaan om de systematische mogelijkheid van een digitale indiening bij de diplomatieke post of een indiening vanuit België door de referentiepersoon.

Volgens Myria is een dergelijke mogelijkheid de enige manier om, zoals de gezinsherenigingsrichtlijn stipuleert,¹³ een voldoende **doeltreffende en billijke procedure** te garanderen die **voldoende rechtszekerheid** biedt, rekening houdend met de beperkingen van de middelen bij de diplomatieke post en bij de begeleidende diensten. Een dergelijke systematische facilitering van de indiening ligt in lijn met de aanbevelingen van internationale instanties en houdt ook rekening met de praktijken in de andere EU-lidstaten. Tot slot kan het systematisch mogelijk maken van een digitale indiening van een visumaanvraag ook als een logische stap worden beschouwd in het licht van de voortschrijdende digitalisering van administratieve procedures.

Tot slot, en in subsidiaire orde, formuleert Myria ook andere concrete aanbevelingen om de huidige procedure waarbij de mogelijkheid tot een indiening op afstand geval per geval wordt beoordeeld te verbeteren, om zo beter de geest van het Afrin-arrest te respecteren.

¹² Wetsontwerp van 22 februari 2024 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen inzake het recht op gezinshereniging. Daarin worden de indieningsmodaliteiten niet gewijzigd, maar in de memorie van toelichting wordt er onder meer verwezen naar de "gangbare praktijk van DVZ" naar aanleiding van het Afrin-arrest, om voor bepaalde situaties te verantwoorden dat een indieningstermijn van drie maanden volstaat om het recht op gezinshereniging te waarborgen.

¹³ Artikel 13 gezinsherenigingsrichtlijn.

De mogelijkheid om onverwijld een visumaanvraag voor gezinshereniging in te dienen

Grote moeilijkheden om een afspraak te bekomen met het oog op de indiening van een visumaanvraag voor gezinshereniging

Een vreemdeling die zich bij zijn familie wil voegen in het kader van gezinshereniging moet daartoe een aanvraag indienen bij de diplomatieke post die bevoegd is voor zijn verblijfplaats in het buitenland.¹⁴ De meeste diplomatieke posten nemen de aanvragen niet zelf in ontvangst, maar doen een beroep op private *externe dienstverleners*.¹⁵ Enkele uitzonderingen niet te na gesproken, begeven personen zich in de praktijk naar de kantoren van deze dienstverleners, de zogeheten *visa application centers*, om de aanvraag in te dienen en er de vereiste documenten te verstrekken.

In 2022 en in 2023 ontving Myria een groot aantal meldingen over ernstige moeilijkheden om een afspraak te bekomen bij sommige *visa application centers*.¹⁶ Het gaat met name om de kantoren gevestigd in Burundi, Libanon, Pakistan, Congo en Turkije. De problematiek is niet nieuw, maar de afgelopen twee jaar is die erger geworden.

Volgens de ontvangen meldingen zijn de *time slots* al meerdere maanden op voorhand ingenomen zonder mogelijkheid om een afspraak op langere termijn vast te leggen of op een wachtlijst te worden geplaatst. De aanvragers weten niet wanneer er nieuwe *time slots* beschikbaar zullen zijn. En als dat het geval is, worden ze pijlsnel ingenomen en zijn ze in enkele uren tijd volzet. Sommige personen geven aan dat ze gedurende weken en zelfs maanden intensief hebben geprobeerd om een afspraak te bekomen en uiteindelijk er een vastgelegd hebben voor maanden later. Anderen melden dat ze het

hebben opgegeven om online via het webportaal een afspraak te maken en dat ze een beroep hebben gedaan op de betalende “diensten” van een derde die “afspraken verkoopt”, soms tegen woekerprijzen. Volgens deze getuigenissen bestaat er een heuse zwarte markt in afspraken. Meerdere personen ten slotte geven aan dat ze zich rechtstreeks tot de diplomatieke post of Buitenlandse Zaken hebben gewend voor een oplossing. In sommige gevallen konden ze rekenen op ondersteuning, in andere gevallen helemaal niet.

Volgens Buitenlandse Zaken¹⁷ zijn de problemen begonnen door de intense heropleving van reizen na de COVID-19-pandemie en de **grote stijging van het aantal visumaanvragen** (alle soorten visa). Ze gingen ervan uit dat de aanvragen na enkele maanden zouden afnemen. Maar die zijn op een hoog niveau gebleven (in sommige landen zelfs nog toegenomen). Dat brengt een aanzienlijke werklast met zich mee, die sommige diplomatieke posten niet kunnen dragen,¹⁸ en dat ondanks het feit dat de externe dienstverleners een deel van de verwerking van de aanvraag voor hun rekening nemen. Nog volgens Buitenlandse Zaken zijn de diplomatieke posten niet in staat om snel personeel aan te werven voor het gestegen aantal aanvragen, in tegenstelling tot de dienstverleners, die privéfirma's zijn. Andere Europese staten ondervinden dezelfde moeilijkheden.

Een melding uitgelicht

Burundese ouders wilden zich bij hun dochter voegen, een NBMV en erkend vluchteling in België. Aangezien het meisje kort na haar achttiende verjaardag als vluchteling erkend werd, moest de aanvraag binnen de drie maanden

14 In afwijking daarvan kunnen gezinsleden van een vreemdeling die in België een erkend vluchteling is of subsidiaire bescherming geniet zich aanbieden bij elke Belgische diplomatieke of consulaire post die visa uitreikt.

15 Ze hebben beperkte bevoegdheden, vooral algemene informatie verstrekken, het afsprakensysteem beheren, visumleges innen, biometrische gegevens verzamelen (vingerafdrukken), visumaanvragen in ontvangst nemen en de notificatie van de beslissing van DVZ.

16 Ook de federale Ombudsman kreeg tal van klachten daarover. Zie federale Ombudsman, *Jaarverslag 2023: vertrouwen versterken*, april 2024.

17 Jaarlijkse vergadering tussen Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, UNHCR en Myria, Verslag, 26 september 2023.

18 Volgens de cijfers die Buitenlandse Zaken heeft meegedeeld waren er bijvoorbeeld:
- in Islamabad 1.935 visumaanvragen voor gezinshereniging in 2019 tegenover 4.106 in 2023;
- in Istanbul 1.205 visumaanvragen voor gezinshereniging in 2019 tegenover 3.019 in 2023;
- in Beiroet 499 visumaanvragen voor gezinshereniging in 2019 tegenover 2.367 in 2023.

na deze erkenning van de vluchtelingenstatus worden ingediend.

Maar de begeleidende dienst slaagde er niet om tijdig een afspraak te krijgen via het webportaal van het *visa application center*. Alle *time slots* waren voor de volgende zeven maanden volledig ingenomen.

De begeleidende dienst wendde zich daarop tot de diplomatieke post voor een oplossing, die weigerde om de ouders een vroegere afspraak te geven. Ook de federale Ombudsman werd ingeschakeld, maar die kon niets aan dat structurele probleem doen.

Na talloze pogingen kon het gezin uiteindelijk een afspraak bemachtigen in juli 2024, terwijl die vóór maart 2024 had moeten worden gemaakt om de wettelijke bepalingen na te leven. Gezien de vertraging ten opzichte van de toepasselijke termijnen zal de begeleidende dienst een e-mail naar DVZ moeten sturen om de genomen initiatieven uit te leggen en te bewijzen dat het gezin geen schuld treft voor de vertraging.

Gevolgen voor het recht op een gezinsleven

Deze problemen hebben een grote impact, zowel op gezinsleden die herenigd willen worden als op de begeleidende diensten.

Ze verlengen aanzienlijk de procedure en de benodigde tijd om gezinnen te herenigen.

Hoewel DVZ gemiddeld vijf tot zes maanden nodig heeft om een visumaanvraag voor gezinshereniging te verwerken vanaf de ontvangst door de diplomatieke post,¹⁹ moesten sommige gezinnen zes tot negen maanden wachten voor een afspraak en de indiening van hun aanvraag.²⁰

Ze kunnen het recht op gezinshereniging op de helling zetten.

Voor sommige categorieën van gezinsleden gelden er strikte termijnen voor de indiening van een aanvraag. Maar die kunnen niet altijd worden gerespecteerd wegens moeilijkheden om een afspraak te bekommen.²¹ Hoewel die moeilijkheden "situaties [zijn] waarin de te late indiening van dat verzoek op grond van bijzondere omstandigheden objectief verschoonbaar is",²² zal DVZ ze niet automatisch in aanmerking nemen. Het is aan de aanvragers om te bewijzen dat ze pogingen hebben ondernomen om een afspraak vast te leggen.

Ze leiden tot extra rompslomp en bijkomende kosten.

Om een dossier volgens de regels in te dienen moeten gezinsleden meerdere documenten verstrekken die bewijzen dat ze aan alle voorwaarden voor gezinshereniging voldoen. Het betreft met name geboorteakten, celibaatsattesten en huwelijksakten. In de administratieve praktijk is het vereist dat deze documenten binnen de zes maanden na de uitreiking worden verstrekt en dat ze gelegaliseerd zijn. Veel gezinsleden melden dat ze nieuwe documenten moesten aanvragen omdat de aanvankelijk uitgereikte of gelegaliseerde documenten niet meer geldig waren op de datum van de afspraak, wat bijkomende kosten en – in sommige gevallen – extra risico's met zich meebracht.²³

Ze betekenen extra werklast voor begeleidende diensten.

Gezien de ondervonden problemen moeten de personen die gezinsleden bij hun visumaanvraag begeleiden een grotere inspanning leveren om een afspraak te krijgen en zo nodig aantonen dat deze moeilijkheden ten grondslag liggen aan de laattijdige indiening van de aanvraag (regelmatige raadpleging van de website van de dienstverleners, noodzaak om na verloop van tijd een nieuwe account aan te maken en opnieuw alle gegevens in te geven, overleg met diplomatieke posten, bijhouden van bewijzen dat er pogingen zijn ondernomen om een afspraak te maken, ...).

19 Volgens de cijfers meegedeeld door DVZ in september 2023 bedroeg de gemiddelde tijd tussen de indiening van een visumaanvraag en de beslissing van DVZ:
- zes maanden voor visa gezinshereniging van derdelanders (artikel 10 van de verblijfwet);
- vijf maanden voor visa gezinshereniging met een persoon die internationale bescherming geniet (artikel 10 van de verblijfwet);
- vijftien maanden voor visa gezinshereniging met een Belg (artikel 40ter van de verblijfwet).

20 Dat was het geval voor aanvragen ingediend in Burundi, Libanon en Turkije.

21 Het gaat bijvoorbeeld om ouders van een NBMV die de aanvraag moeten indienen voordat hun kind meerderjarig is of binnen de drie maanden na de beslissing tot toekenning van de beschermingsstatus als de jongere tijdens de procedure meerderjarig is geworden. In het algemeen moeten gezinsleden van begunstigden van internationale bescherming de aanvraag indienen binnen het jaar na de erkenning van de beschermingsstatus om te kunnen genieten van gunstigere voorwaarden.

22 HvJ, 7 november 2018, C-380/17, *K en B t. staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*.

23 Myria, *Migratie in cijfers en in rechten 2023*, Katern "Recht op een gezinsleven".

Ze liggen aan de basis van een parallelle handel in afspraken.

Tussenpersonen die misbruik maken van de wanhoop van personen die een visumaanvraag willen indienen zijn actief in de marge van *visa application centers* en verkopen (vooraf gereserveerde) afspraken, soms tegen woekerprijzen. Sommige gezinsleden melden dat ze meerdere weken intensief hebben geprobeerd een afspraak te bemachtigen via de officiële kanalen (raadpleging van de website van de dienstverlener, contact met de diplomatieke post, ...) om uiteindelijk hun toevlucht te nemen tot dergelijke tussenpersonen. In bepaalde landen is deze oplossing naar verluidt de enige manier om een afspraak te bekommen.

Een melding uitgelicht

Een Syrisch gezin dat zich bij hun zoon, een NBMV, in België wilde voegen geeft aan ernstige problemen te hebben ondervonden om een afspraak vast te leggen in Turkije. Op de dag van de afspraak bleken de in Syrië bekomen documenten niet langer geldig te zijn.

Los van de aanzienlijke kosten moest het gezin grote risico's nemen om de Turkse grens over te steken (na meerdere mislukte pogingen). Ze vreesden ook voor hun veiligheid toen ze naar Syrië terugkeerden om nieuwe documenten te halen.

Een melding uitgelicht

Een Syrisch gezin slaagde er totaal niet in om een afspraak bij het *visa application center* van Beiroet te krijgen ondanks ettelijke pogingen, ook door begeleidende diensten. Zowel inloggen op het webportaal als e-mails sturen naar de diplomatieke post en naar Buitenlandse Zaken haalde niets uit. Op advies van Syrische onderdanen die al een gezinsherenigingsprocedure achter de rug hadden, heeft het gezin toen via sociale media een tussenpersoon gevonden die afspraken verkocht.

Volgens dit gezin was het eenvoudig om dergelijke tussenpersonen op het internet te vin-

den. Meerdere personen hadden hun diensten aangeboden tegen prijzen die varieerden van 150 tot 1.000 dollar.

Mits zij 350 dollar betaalden, verkocht een eerste persoon hun een afspraak kort daarna voor de indiening van hun visumaanvraag. Maar het gezin was ten prooi gevallen aan een oplichter, want toen ze zich op de gegeven datum in het *visa application center* aanboden, bleek er geen *time slot* voor hen gereserveerd te zijn.

De familie heeft dan een beroep gedaan op een tweede tussenpersoon, die zich deze keer in België bevond. Tegen betaling van 150 dollar konden ze effectief een afspraak bemachtigen en de visumaanvraag indienen.

De gezinsleden beschrijven hoe moeilijk die ervaring was, omdat ze bang waren om in zee te gaan met onbekenden die misbruik zouden maken van hun situatie, en omdat de Belgische autoriteiten niet reageerden.

Myria ontvangt elk jaar tal van meldingen van personen die een beroep doen op tussenpersonen.

Tekortkomingen in het online afsprakensysteem van dienstverleners

Behalve de afwezigheid van beschikbare *time slots* voor een afspraak ondervinden gezinsleden die een visumaanvraag voor gezinshereniging willen indienen bij een *visa application center* nog andere problemen om een afspraak te bekommen.

Bijvoorbeeld:

- Bij de meeste online systemen is het niet mogelijk om een afspraak te maken voor grote gezinnen, die daardoor verplicht zijn om contact op te nemen met de diplomatieke post;
- Om de afspraak te bevestigen, wordt er soms gevraagd de *service fee* online over te schrijven. Veel gezinnen hebben evenwel geen bankdienst of betaalmiddel om dergelijke betalingen te verrichten.

- Om online een afspraak te kunnen vragen, moeten aanvragers eerst een account aanmaken, waarbij ze hun persoonsgegevens vooraf moeten ingeven. Maar als de afspraak niet snel wordt vastgelegd, worden accounts geschrapt, waardoor het gezinslid of de begeleidingsstructuur alle gegevens opnieuw moet invoeren.
- De online systemen hebben vaak te kampen met technische “bugs”, waardoor er geen mogelijkheid is om een account aan te maken of een afspraak vast te leggen.

Volgens de meldingen die Myria ontvangt, zijn dat veelvoorkomende problemen die bij gezinsleden en hun begeleidende diensten bijkomende stress en onzekerheid veroorzaken.

Mogelijke oplossingen voorgesteld door de instanties

In reactie op vragen over deze kwestie²⁴ heeft de minister van Buitenlandse Zaken aangegeven dat haar diensten werkten aan een **versterking van sommige consulaire posten** via de aanwerving van extra lokaal personeel en aan een **verbetering van de webapplicatie voor het boeken van afspraken**. De nieuwe toepassing zal het formulier *Visa On Web* opnemen in het online afsprakensysteem en ervoor zorgen dat sommige gegevens op het formulier (gelinkt aan de identiteit van de persoon) niet meer kunnen worden gewijzigd zodra de afspraak is gemaakt. Volgens Buitenlandse Zaken moet dat systeem voorkomen dat afspraken vooraf onder een fictieve identiteit worden gereserveerd, om ze vervolgens te verkopen.²⁵

DVZ van zijn kant geeft aan **rekening te houden met de moeilijkheden om een afspraak te bekomen bij de beoordeling van de termijnen**. Daarnaast heeft DVZ de instructie gegeven aan de diplomatieke posten om alle uitwisselingen met de aanvrager bij het visumdossier te voegen. Kwestie van daarmee rekening te kunnen houden. In een aantal gevallen erkent DVZ evenwel dat de posten niet altijd het mailverkeer aan het visumdossier toevoegen.

Wat de **geldigheidsduur van documenten** betreft, geeft DVZ²⁶ aan niet veel problemen vast te stellen en soepel te zijn bij de beoordeling van de geldigheid van documenten wanneer die een situatie bewijzen waarvan het weinig waarschijnlijk is dat die wijzigt (bijvoorbeeld een geboorteakte). Voor andere documenten, zoals een celibaatsattest of een huwelijksakte, vraagt DVZ om een nieuw document te verstrekken, maar alleen wanneer het dossier in principe een gunstige afloop zal kennen.

Positieve initiatieven die evenwel moeten worden voortgezet

Myria vindt het een goede zaak dat sommige diplomatieke posten versterking krijgen en dat de wil er is om het afsprakensysteem te verbeteren.

Op het moment van de redactie van dit verslag lijken de doorgevoerde versterking en de implementatie van een nieuw computersysteem²⁷ al een positieve impact te hebben bij sommige posten, waar de wachttijd om een afspraak te krijgen korter blijkt te zijn, zoals in Kinshasa (twee à drie weken) of in Beiroet (twee maanden).²⁸

Deze verbetering is evenwel nog niet bij alle posten doorgevoerd, waardoor het in sommige diplomatieke posten, met name in Burundi (zes maanden), nog altijd bijzonder problematisch is om een afspraak te bekomen.

Myria roept daarom op tot een **versterking van de posten** waar er nog problemen worden vastgesteld, en tot een **regelmatige monitoring van de situatie** om te anticiperen op dergelijke moeilijkheden. Voor sommige posten, waar de visumaanvragen voor gezinshereniging rechtstreeks gelinkt zijn aan een erkenning van de beschermingsstatus, is een stijging van het aantal visumaanvragen te voorzien en kan daarop worden geanticipeerd.

Myria dringt er ook op aan om voort te werken aan **de verbetering van de online afsprakensystemen**. Naast de kwetsbaarheid van de huidige systemen om *time slots* door te verkopen, vertonen deze applicaties andere gebreken, ook technisch, en blijven ze heel complex voor veel gebruikers. De nieuwe systemen moeten dus in staat zijn het aantal pogingen om een afspraak te maken te registreren, zodat die automatisch in aanmerking worden genomen wanneer termijnen op het

24 Antwoord op de vraag van de heer Ben Achour, C.R.I., *Commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van de Kamer, zitting van 18 oktober 2023*, CRIV 55 COM 1197, p. 52.

25 Jaarlijkse vergadering tussen Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, UNHCR en Myria, Verslag, 26 september 2023.

26 Jaarlijkse vergadering tussen Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, UNHCR en Myria, Verslag, 26 september 2023.

27 Voor Kinshasa wordt de afspraak voortaan via het portaal *Visa On Web* gemaakt wanneer het visumformulier ingevuld is.

28 Termijnen die Buitenlandse Zaken heeft gemaild naar Myria op 1 maart 2024.

spel staan. Het is betreurenswaardig dat de bewijslast van de moeilijkheden om een afspraak te maken op de gezinsleden rust, terwijl die resulteren uit de tekortkomingen van het systeem zelf.

Myria roept ook op om, bovenop een versterking van het online systeem, gezinnen de mogelijkheid te bieden om **rechtstreeks in de kantoren van de dienstverlener een afspraak** te maken, zodat problemen door tekortkomingen aan computersystemen worden opgevangen. Dat is al het geval voor sommige *visa application centers*. Myria is zich ervan bewust dat veel gezinnen niet de mogelijkheid zullen hebben om rechtstreeks naar de diplomatieke post te gaan voor een afspraak. Maar deze piste zou op zijn minst de demarches vergemakkelijken voor mensen die al ter plaatse zijn.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt aan dat de toepasselijke termijnen om een afspraak te bekomen bij dienstverleners met het oog op de indiening van visumaanvragen regelmatig worden gemonitord.

Myria beveelt aan om de diplomatieke posten te versterken wanneer de gemiddelde wachttijd om een afspraak te bekomen buitensporig lang is.

Myria beveelt aan om de online afsprakensystemen verder te verbeteren, zodat tussenpersonen de mogelijkheid wordt ontnomen om afspraken eerder te reserveren om die vervolgens te verkopen, en zodat pogingen voor het bekomen van een afspraak worden geregistreerd en instanties er op die manier automatisch rekening mee houden.

Myria beveelt tot slot aan om gezinsleden de kans te geven om rechtstreeks in de kantoren van de *visa application centers* een afspraak te maken.

Tussenkomst van diplomatieke posten wanneer er termijnen op het spel staan

Tal van diensten die gezinsleden begeleiden melden dat ze in geval van problemen contact hebben opgenomen met de diplomatieke posten of met Buitenlandse Zaken in Brussel in een poging om zo een afspraak te bekomen. In veel gevallen kregen deze structuren geen antwoord of werden zij erop gewezen dat dit onmogelijk was.

Myria betreurt deze praktijk in het bijzonder in situaties waarin termijnen op het spel staan.

AANBEVELING

Myria beveelt aan dat consulaire posten voorzien in de mogelijkheid om gezinsleden een vroegere afspraak te geven wanneer er termijnen op het spel staan, zodat de indiening van hun visumaanvraag voor gezinshereniging binnen de wettelijke termijnen gegarandeerd is.

Nood aan meer transparantie

Algemeen betreurt Myria dat er een **gebrek aan transparantie** is bij de instanties rond deze problematiek en dat ze gezinsleden en de diensten die hen begeleiden in onzekerheid laten. Zo vermelden de dienstverleners niet op hun website wat de gemiddelde wachttijd is voor het bekomen van een afspraak. De publicatie van die informatie zou gezinnen evenwel toelaten om rekening te houden met bijzonder lange wachttijden voor een afspraak, wanneer er officiële documenten nodig zijn of er termijnen op het spel staan.²⁹ Veel gezinnen (en zelfs professionals) zijn er daarnaast niet van op de hoogte dat DVZ soepelheid aan de dag legt inzake de geldigheid van documenten, of dat het van belang is de diplomatieke post schriftelijk op de hoogte te brengen

²⁹ In de praktijk stelt Myria vast dat veel gezinsleden pas een afspraak maken zodra ze alle documenten hebben verzameld of het opvangnetwerk hebben verlaten (voor begunstigden van internationale bescherming), omdat ze onvoldoende geïnformeerd zijn.

van de ondervonden problemen bij het maken van een afspraak. Door een gebrek aan informatie en uit schrik om op een fout betrap te worden, beslissen sommige gezinnen om nieuwe documenten aan te vragen, hoewel dat vaak niet nodig is. Of ze kiezen ervoor via tussenpersonen een afspraak te kopen om de tijdige indiening van hun aanvraag te garanderen.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt meer transparantie aan op het vlak van de toepasselijke termijnen, door de gemiddelde wachttijd om een afspraak te bekomen op de website van de dienstverleners te plaatsen.

Myria beveelt DVZ aan om blijk te geven van meer transparantie over de beoordelingscriteria van de geldigheid van documenten van de burgerlijke stand. Daarnaast dient DVZ duidelijker te zijn over de stappen die men kan zetten wanneer de toepasselijke termijnen niet kunnen worden gerespecteerd wegens moeilijkheden om een afspraak te bekomen voor de indiening van de visumaanvraag.

Gebrek aan begeleidende diensten terwijl de procedure voor gezinshereniging ingewikkeld is

Te ingewikkelde procedures

Hoewel de Richtlijn inzake gezinshereniging bepaalt dat er doelmatige, doorzichtige en billijke procedures moeten worden ingevoerd,³⁰ is de visumprocedure voor gezinshereniging lang en ingewikkeld. Deze complexiteit is in de loop van de jaren nog toegenomen als gevolg van wetswijzigingen, de ontwikkeling van de rechtspraak en de evolutie van administratieve praktijken. Tegenwoordig moeten gezinnen bijvoorbeeld online een formulier invullen om hun visumaanvraag in te dienen. De instanties³¹ geven zelf toe dat dit formulier weinig duidelijk en te ingewikkeld is, en leidt tot veel fouten die daarna moeten worden rechtgezet.³²

Gezinnen botsen ook op tal van obstakels op het vlak van de toegankelijkheid en reactiviteit van instanties. Zo stellen gezinnen en/of hun begeleidende dienst dat ze vaak geen antwoord krijgen wanneer ze een vraag aan DVZ of een diplomatieke post stellen over hun dossier, en ze weten in dat geval niet altijd tot wie ze zich moeten richten.

De Europese Commissie beveelt aan om praktische richtlijnen uit te werken, met gedetailleerde, nauwkeurige en duidelijke informatie voor indieners.³³ Er zijn weliswaar aanzienlijke inspanningen geleverd om de website van DVZ te actualiseren en te voorzien van uitgebreide content over de toepasselijke wettelijke bepalingen en de administratieve praktijk. Maar de informatie van diplomatieke posten en externe dienstverleners blijft vaak onvoldoende, en in sommige gevallen zelfs onjuist. Myria krijgt bijvoorbeeld vaak meldingen van gezinnen over verzoeken van de diplomatieke post of de dienstverlener om bepaalde documenten te verstrekken die niet van toepassing zijn op hun situatie. De informatie op de website van DVZ is ook te ingewikkeld voor veel gezinsleden. Ze is trouwens alleen beschikbaar in het Frans, het Nederlands of het Engels. Ook al is het redelijkerwijs onmogelijk om alle informatie naar de moedertaal van de begunstigden te vertalen, toch zouden de instanties

ervoor moeten zorgen dat de kerninformatie beschikbaar is in de voornaamste talen van de gezinsleden.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt aan om de procedure voor gezinshereniging te vereenvoudigen en transparanter te maken.

Myria beveelt aan om de kwaliteit te verbeteren van de informatie die verstrekt wordt door de instanties tijdens de verschillende fasen van de gezinsherenigingsprocedure, in het bijzonder die van de diplomatieke posten en dienstverleners. Daarnaast moet erover worden gewaakt dat deze informatie toegankelijk is voor het doelpubliek, met bijzondere aandacht voor de taalkennis van de betrokken gezinnen.

Nood aan intensievere begeleiding bij de indiening van de visumaanvraag

Myria stelt vast dat er momenteel weinig gezinnen in staat zijn zelfstandig een visumprocedure voor gezinshereniging te doorlopen, en dat er daarentegen vaak een

³⁰ Zie Overweging 13: "Het is van belang procedures in te stellen voor de behandeling van verzoeken tot gezinshereniging alsook voor de toegang en het verblijf van gezinsleden. Deze procedures moeten doelmatig zijn en naast de normale werklust van de overheidsinstanties van de lidstaten kunnen worden afgehandeld, en bovendien doorzichtig en billijk zijn, teneinde de betrokken personen voldoende rechtszekerheid te bieden".

³¹ Jaarlijkse vergadering tussen Buitenlandse Zaken, Dienst Vreemdelingenzaken, UNHCR en Myria. Verslag, 26 september 2023.

³² Een voorbeeld: voor gezinsleden van een NBMV is de wettelijke basis artikel 10 of artikel 9 van de verblijfwet, afhankelijk van het feit of de persoon die zich bij de NBMV voegt de ouder dan wel de broer/zus is. Veel gezinsleden zijn niet op de hoogte van dat verschil en worden geconfronteerd met een onduidelijk visumformulier, waardoor ze hun aanvraag indienen op basis van een verkeerde grondslag.

³³ Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement betreffende richtsnoeren voor de toepassing van Richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging, COM (2014) 210, *Final*, 3 april 2014, p. 26.

intensieve professionele begeleiding nodig is om het welslagen daarvan te garanderen. Dat is zeker het geval voor gezinsleden van begunstigen van internationale bescherming die snel een visumaanvraag moeten indienen om gunstigere voorwaarden te kunnen genieten. Terwijl de begunstigde pas sinds kort in België verblijft en derhalve nog onvoldoende kennis heeft van de werking van de Belgische instellingen of van een van de landstalen. Het proces is voor hen des te ingewikkelder omdat de gezinnen over het algemeen uit een land komen waar er oorlog, onveiligheid en/of corruptie heerst, en ze daardoor grote moeilijkheden kunnen ondervinden om de vereiste documenten te verzamelen of zelfs om hun identiteit aan te tonen. Voor gezinsleden van NBMV's is de procedure ook bijzonder moeilijk. Die heeft vaak moeilijkheden om de procedure en de te nemen stappen uit te leggen aan zijn familie die zich in het buitenland bevindt. Bovendien zijn de termijnen heel kort als de jongere bijna meerderjarig is of tijdens de procedure meerderjarig is geworden.³⁴

Een begeleidende dienst aan het woord

In het kader van zijn project met UNHCR ondersteunt Myria meerdere verenigingen en diensten die begunstigen van internationale bescherming begeleiden bij hun gezinsherenigingsprocedure. Een van die partnerdiensten wou voor ons getuigen over het werk en de complexiteit ervan.

“De werkdruk bij begeleidende diensten voor gezinshereniging vormt een grote uitdaging, ook omdat de materie alsmat complexer wordt en de gezinsherenigers die een beroep op ons doen individuele, intensieve ondersteuning nodig hebben. Deze situatie zorgt ervoor dat veel gezinnen alsmat moeilijker toegang hebben tot gezinshereniging en dat de werkdruk bij begeleidende diensten toeneemt.

De gezinsherenigingsprocedure wordt geregeld door complexe wetten en voorschriften, is gebonden aan strenge voorwaarden en vaak onderworpen aan wijzigingen in wetgeving, rechtspraak en interne praktijken. Deze complexiteit kan bijzonder lastig zijn voor gezinnen die de taal niet beheersen of die de subtiliteiten van de

wettelijke vereisten en praktische modaliteiten, die van land tot land verschillen, niet begrijpen.

Als eerstelijnsdienst is het onze taak om gezinnen (die vaak nood hebben aan informatie wanneer ze het opvangcentrum verlaten) naar behoren te informeren, ze doorheen alle stappen van het proces te loodsen, ons aan te passen aan elke situatie en extra aandacht te besteden aan verzwakte en kwetsbare mensen. Sommige gezinnen kunnen immers worden geconfronteerd met financiële moeilijkheden, huisvestingsproblemen of specifieke zorgbehoeften, wat bijkomende aandacht en ondersteuning vereist.

Gezinnen helpen bij de samenstelling van een zo volledig mogelijk dossier, volgens de vereisten van onze autoriteiten, vergt ons vele uren praten en opzoek- en schrijfwerk. Vroeger was dat in sommige gevallen, nu is die hulp in de meeste gevallen nodig.

Ook de digitalisering van de procedure en de indiening via dienstverleners hebben de werkdruk voor ons **aanzienlijk** verhoogd, en tegelijkertijd de **procedure nog ontoegankelijker** gemaakt. Voor praktisch alle gezinnen moeten we:

- De visumformulieren invullen en meerdere gebruikersaccounts aanmaken (*Visa On Web* en website van de dienstverleners voor legalisatie en de indiening van de visumaanvragen);
- Online afspraken maken voor de indiening van de visumaanvragen. Dat betekent regelmatig de beschikbare *time slots* controleren en in samenspraak met de gezinnen de reservaties beheren. Daartoe behoort ook de betaling van de *service fee* binnen de toegestane termijn, anders is de afspraak niet geldig.

Daarbij komen nog:

- Ingewikkelde en voor elk land verschillende legalisatieprocedures, waarover heel weinig nauwkeurige informatie staat op de officiële websites;
- Strikte termijnen voor de indiening van visumaanvragen, die soms heel kort en zelfs te kort zijn. Dat veroorzaakt bijkomende stress en

³⁴ Gezinsleden van een NBMV die tijdens de procedure meerderjarig is geworden hebben vanaf de erkenning van de beschermingsstatus drie maanden de tijd om een aanvraag voor gezinshereniging in te dienen.

leidt tot spoedafspraken bij begeleidende diensten die al met tijdsdruk kampen;

- De steeds frequentere begeleiding van aanvragen die te laat zijn ingediend (met bijkomende voorwaarden of motivering van de omstandigheden die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar maken) en van aanvragen voor humanitaire visa;
- Onze steeds talrijkere tussenkomsten in het geval van problemen of termijnen die bijna aflopen: contacten met dienstverleners, ambassades, de FOD Buitenlandse Zaken, zelfs Myria en de diensten van de federale Ombudsman wanneer we geen medewerking of antwoord bekomen;
- De Afrin-procedure (indiening op afstand) die vereist dat we vooraf toestemming vragen aan de ambassade en daarna complete dossiers samenstellen, die we inscannen en naar de ambassade sturen;
- Sociale verslagen die steeds gedetailleerder moeten zijn, met gegevens die steeds meer inbreuk maken op de privacy (budget, rekeninguittreksels, schermopbeelden van telefoongesprekken, ...).

Alleen al de indiening van visumaanvragen vergt vele uren werk, terwijl dat werk eigenlijk niet voor ons is.

Wanneer de visumaanvragen ingediend zijn, is de begeleiding verre van afgelopen: we moeten vaak controleren of de aanvragen correct werden gekwalificeerd door de dienstverlener en/of naar de juiste DVZ-dienst werden gestuurd, of alle documenten bij het dossier zijn gevoegd (onder meer de sociale verslagen), en desgevallend de dossiers aanvullen/actualiseren.

Wanneer ten slotte de beslissing valt, is het opnieuw aan de begeleidende diensten om de gezinnen een toelichting te geven bij de genomen beslissing, een eventuele DNA-procedure uit te leggen (des te vaker sinds er geen informatiesessies meer zijn bij DVZ), contact op te nemen met de ambassades en/of dienstverleners als bijkomende documenten vereist zijn en een toelichting schrijven wanneer die niet kunnen worden verstrekt, samen met een ad-

vocaat de persoon te begeleiden bij een eventuele beroepsprocedure, het dossier opnieuw te vervolledigen in geval van vernietiging van de beslissing door de RvV, ... Het is werk dat nooit af blijkt en waarvoor er geen erkenning is.

Kortom, de werkdruk bij diensten als de onze stelt grote problemen: de personeelsbezetting is ontoereikend geworden voor de huidige behoeften. Dat brengt moeilijkheden met zich mee om elke visumaanvrager individueel op te volgen, en beperkt zelfs de capaciteit van de diensten om een complete en kwalitatieve ondersteuning te bieden aan zij die er het meest nood aan hebben. Deze situatie leidt ook tot burn-outs.

Het gevolg is dat sommige gezinnen die op zichzelf zijn aangewezen hun visumaanvraag niet binnen de vereiste termijn kunnen indienen en zo hun recht op een gezinsleven verliezen.”

Daling van het aantal begeleidende diensten

Myria stelt vast dat alsmaar minder professionals in staat zijn om de nodige begeleiding te bieden, gezien de complexiteit van de materie en de daaruit voortvloeiende werkdruk.³⁵ Veel begeleidende diensten hebben daarom hun dienstverlening beperkt tot eerstelijnsadvies. De diensten die overblijven zijn overbelast en weigeren nieuwe dossiers aan te nemen. Sommige diensten werken met wachtlijsten die kunnen oplopen tot zes à negen maanden of hanteren strenge territoriale criteria. Veel gezinnen zitten momenteel in extreem moeilijke situaties en slagen er niet in de nodige ondersteuning te krijgen voor de indiening van hun aanvraag. Een groot deel van die gezinnen zal uiteindelijk een negatieve beslissing krijgen wegens een foutieve indiening van de visumaanvraag. Deze problemen werden in het verleden al aangekaart,³⁶ maar zijn dit jaar nog verergerd. In die context vraagt Myria zich af of het recht op gezinshereniging wel doeltreffend is en of de grondrechten, met name het recht op een privé- en gezinsleven en het hoger belang van het kind, worden gerespecteerd.

³⁵ Voor een voorbeeld van de stappen die moeten worden gezet in het kader van gezinshereniging, zie: Myria, *Advies over gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming*, maart 2022, p. 17.

³⁶ Myria, "L'accès au regroupement familial est devenu beaucoup trop complexe", *Le Soir*, 7 juli 2022; Open brief: toegang tot gezinshereniging met vluchtelingen is veel te complex geworden, *De Juristenkrant*, 14 september 2022. Zie ook: Myria, *Advies over gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming*, maart 2022.

Myria pleit derhalve voor de financiering en de organisatie van een systematische en intensieve begeleiding voor aanvragen van gezinshereniging, zodat de effectiviteit van het recht op gezinshereniging gegarandeerd is. De huidige diensten zijn ontoereikend, ondergefinancierd en steunen te vaak op de bereidwilligheid van de betrokken diensten. De begeleidende diensten botsen vandaag tegen hun grenzen aan en vinden dat zij de tekortkomingen, die in deze katern beknopt werden aangekaart, niet kunnen blijven opvangen.

AANBEVELING

Myria beveelt de financiering en de organisatie aan van een systematische en intensieve begeleiding van aanvragen voor gezinshereniging door professionele diensten.

[Meer weten?](#)

Myria, *Advies over gezinshereniging met begunstigten van internationale bescherming*, maart 2022.

Takeaways

Visa en eerste verblijfstitels om familiale redenen

In 2023 werden er **19.766 visa afgeleverd in het kader van gezinshereniging**, 18% meer dan in 2022.

Zowel gezinshereniging met derdelanders (+19%) als gezinshereniging met Belgen of andere Unieburgers (+17%) zit in de lift.

In 2022 zijn er 59.433 eerste verblijfstitels afgeleverd om familiale redenen. 31% daarvan werd afgeleverd aan personen geboren in België, de overige **40.867** titels betreffen in het buitenland geboren vreemdelingen. Bij **43%** van deze immigranten gaat het om **EU-burgers**, tegenover **57% onderdanen van derde landen**.

Specifiek voor gezinshereniging met derdelanders werden er 2.331 visa afgeleverd aan Syriërs. Dat is bijna een verdrievoudiging ten opzichte van 2022 maar minder dan tijdens de piek in 2016.

Een jaar na het Afrin-arrest: een indiening van de visumaanvraag voor gezinshereniging op afstand als uitzondering

Een aanvraag voor gezinshereniging moet in de praktijk **in persoon** gebeuren bij de (externe dienstverlener van) de bevoegde diplomatieke post, door de gezinsleden in het buitenland. Dat levert lange, dure en soms bijzonder risicovolle verplaatsingen op (in conflictgebieden).

Vermits de procedure in stappen verloopt, dienen de betrokken gezinsleden zich vaak meerdere keren te wenden tot zo'n diplomatieke post of externe dienstverlener.

Dit najaar brengt Myria een nota uit waarin het een analyse maakt van de rechtspraak van het Hof en de praktijk een jaar nadat Dienst Vreemdelingenzaken nieuwe instructies heeft gepubliceerd die een indiening op afstand in bepaalde gevallen mogelijk maken (beoordeling geval per geval).

In een arrest van april 2023 heeft het Hof van Justitie zich tegen een nationale regeling gekant die vereist dat de gezinsleden zich in persoon naar de diplomatieke post moeten begeven om de aanvraag voor gezinshereniging in te dienen, ook in een situatie waarin het **onmogelijk of uiterst moeilijk is om zich naar die post te begeven**.

Persoonlijke verschijning in een later stadium van de procedure kan wel worden vereist, maar dan moeten de lidstaten zoiets faciliteren en tot het strikt noodzakelijke beperken.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt eerst en vooral aan om de procedure voor een **indiening op afstand wettelijk te omkaderen**.

Myria blijft ook pleiten voor een wettelijke regeling waarbij een **alternatieve wijze van indiening als principe wordt ingebouwd en niet als uitzondering**. Het kan gaan om een digitale indiening bij de diplomatieke post of een indiening vanuit België door de gezinshereniger.

Volgens Myria is dat de enige manier om een **voldoende doeltreffende en billijke procedure te garanderen die voldoende rechtszekerheid** biedt.

Tot slot formuleert Myria concrete aanbevelingen bij de huidige procedure.

De mogelijkheid om onverwijld een visumaanvraag voor gezinshereniging in te dienen

In 2022 en in 2023 ontving Myria een groot aantal meldingen over ernstige moeilijkheden om een afspraak te bekomen bij sommige *visa application centers*.

Deze problemen hebben grote gevolgen voor het recht op een gezinsleven: verlenging van de duur van de procedure, recht op gezinshereniging wordt op de helling gezet wanneer er termijnen op het spel staan, aanzienlijke werklast voor begeleidende diensten, de basis van een parallelle handel in afspraken, ...

Bij sommige diplomatieke posten zijn de *time slots* al meerdere maanden op voorhand ingenomen en is het niet mogelijk om een afspraak op langere termijn vast te leggen. Sommige personen geven aan dat ze vele maanden moesten wachten om een afspraak via het webportaal te bekomen of zich genoodzaakt zagen om tegen betaling een beroep te doen op tussenpersonen.

Volgens Buitenlandse Zaken zijn die moeilijkheden gelinkt met de sterke stijging van het aantal visumaanvragen en met het personeelstekort bij de diplomatieke posten.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt aan dat de toepasselijke termijnen om een afspraak te bekomen bij dienstverleners met het oog op de indiening van visumaanvragen regelmatig worden gemonitord.

Myria beveelt aan om de diplomatieke posten te versterken wanneer de gemiddelde wachttijd om een afspraak te bekomen onredelijk lang is en dat om het recht op een privé- en een gezinsleven te garanderen.

Myria beveelt de consulaire posten aan dat zij in de mogelijkheid voorzien om gezinsleden een vroegere afspraak te geven wanneer er termijnen op het spel staan, zodat de indiening van hun visumaanvraag voor gezinshereniging binnen de wettelijke termijnen gegarandeerd is.

Myria beveelt meer transparantie aan op het vlak van de toepasselijke termijnen, door de gemiddelde wachttijd om een afspraak te bekomen op de website van de dienstverleners te plaatsen.

Gebrek aan begeleidende diensten terwijl de procedure voor gezinshereniging ingewikkeld is

De visumprocedure voor gezinshereniging is een lange, complexe en ondoorzichtige procedure.

Weinig gezinnen zijn in staat zelfstandig een procedure voor gezinshereniging te doorlopen. Integendeel, heel vaak is er intensieve professionele begeleiding nodig.

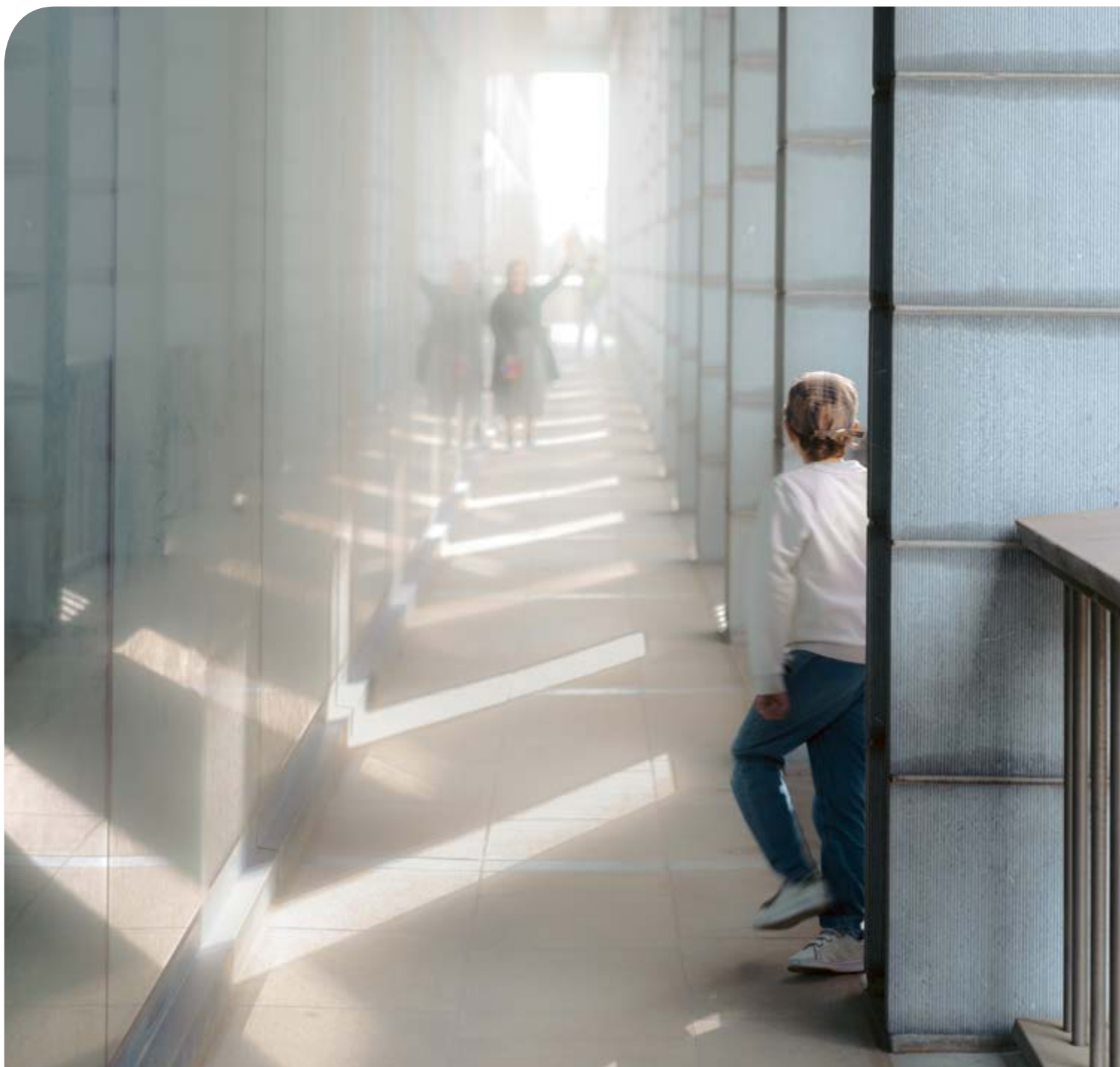
Alsmaar minder professionals zijn evenwel in staat de nodige begeleiding te bieden.

AANBEVELINGEN

Myria beveelt aan om de procedure voor gezinshereniging te vereenvoudigen en transparanter te maken.

Myria beveelt aan om de kwaliteit te verbeteren van de informatie die verstrekt wordt door de instanties tijdens de verschillende fasen van de gezinsherenigingsprocedure, in het bijzonder die van de diplomatieke posten en dienstverleners. Daarnaast moet erover worden gewaakt dat deze informatie toegankelijk is voor het doelpubliek, met bijzondere aandacht voor de taalkennis van de gezinnen.

Myria beveelt de financiering en de organisatie aan van een systematische en intensieve begeleiding van aanvragen voor gezinshereniging door professionele diensten.

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Het verslag *Migratie in cijfers en in rechten* informeert elk jaar over de actualiteit van de migratiestromen en het eerbiedigen van de grondrechten van vreemdelingen.

Myria
Victor Hortaplein 40 • 1060 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

www.myria.be

 @MyriaBe

 www.facebook.com/MyriaBe

 www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

Federaal Migratiecentrum